

E – 19/09/SD

Opole, dnia 19 stycznia 2009r.

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2009 -01- 26
ZAL.	NR 12.01.818

**BIURO
RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH**

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

2009 -01- 29

RPO-602556/08

W odpowiedzi na pismo ldz. **RPO-602556-VII-1106/08/JJ/KMP** z dnia 22 grudnia 2008r. dot. czynności przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Policyjnej Izbie Dziecka w Opolu informuję, że z informacją z wizytacji został zapoznany cały stan osobowy policjantów pełniących służbę w izbie, jak również osoby odpowiedzialne za nadzór i kierowanie tą komórką.

Chciałbym zaznaczyć, iż z satysfakcją odebraliśmy informację o braku zastrzeżeń co do funkcjonowania Policyjnej Izby Dziecka podległej KMP w Opolu, a tym samym braku uchybień w zakresie przestrzegania praw nieletnich.

Mam nadzieję, że dotychczasowy poziom funkcjonowania Policyjnej Izby Dziecka w Opolu pozwoli, również w przyszłości uniknąć ewentualnych nieprawidłowości związanych z pobytem nieletnich w naszej placówce.

Wyk. 2 egz. SD/SD

1 egz. adresat

1 egz. a/a

T: 31/04/2009

T: 30/05/2009

T: 30/06/2009 z wyrazami szacunku:

T: 30/07/2009

Warszawa, dnia stycznia 2009 r.

RPO-602556/08

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2009 -01- 06
ZAI	NR 19765

RPO-602556-VII-1106/08/JJ/KMP

Zespol Prawa Karnego

Wykonawczego **NOTATKA SŁUŻBOWA dot. nieletniego**

- wychowanka PID w Opolu

2009 -01- 07

W Policyjnej Izbie Dziecka w Opolu w okresie 15.08.2007 r. – 18.18.01.2008 r. przebywał nieletni wychowanek Pogotowia Opiekuńczego w Opolu, wobec którego wszczęto postępowanie wyjaśniające w związku z czynem karalnym polegającym na molestowaniu seksualnym innego wychowanka Pogotowia.

Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 17.08.2007 r. (syg. akt R III Nw 61/04) zastosowano wobec nieletniego środek wychowawczy w postaci umieszczenia go w placówce opiekuńczo – wychowawczej, tj. MOW. Jednakże z uwagi na brak możliwości zakwalifikowania nieletniego do MOW (upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym), po przeprowadzeniu badań przez lekarzy psychiatrów w Rodzinnym Ośrodku Diagnostyczno – Konsultacyjnym przy SR w Opolu, sędzia M. Ciemięga Postanowieniem SR z dnia 27.09.2007r. (syg. akt R III Npw 388/07) podjęła decyzję o natychmiastowym umieszczeniu nieletniego Dawida Kata w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu dom pomocy społecznej.

W związku z w/w Postanowieniem Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu podjął w tej sprawie następujące działania:

- w celu wskazania konkretnego domu pomocy społecznej przeprowadzono rozmowy telefoniczne ze wszystkimi domami dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w terenie woj. opolskiego, a także domami usytuowanymi na terenie sąsiednich województw. Z rozmów tych wynikało, że domy te nie dysponują wolnymi miejscami. Informacje te potwierdzone zostały również pisemnie;

- w toku dalszych poszukiwań, w trakcie jednej z rozmów telefonicznych Dyrektor DPS w Elblągu wyraził zgodę na umieszczenie chłopca w tamtejszej placówce. W związku z tym wydano decyzję kierującą do DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Elblągu. Jednak po przekazaniu tej decyzji i pozostałych dokumentów, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Elblągu pismem z dnia 15.11.2007 r. poinformował MOPR w Opolu, że nie ma możliwości przyjęcia ponieważ *Dom przeznaczony jest dla dzieci głęboko upośledzonych, wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji, natomiast jest dzieckiem upośledzonym w stopniu umiarkowanym, sprawnym fizycznie.* Należy podkreślić, że typy DPS-ów określa ustawa o pomocy społecznej i w katalogu tym nie ma podziału na domu przeznaczone dla dzieci z umiarkowanym, bądź głębokim upośledzeniem. Domy te przeznaczone są dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (art. 56 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm) - podział domów ze względu na stopień niepełnosprawności intelektualnej dzieci wynika wyłącznie z wewnętrznych uregulowań konkretnej placówki;

- w wyniku dalej prowadzonych działań wskazany został DPS w Białce Tatrzańskiej, którego Dyrektor również w rozmowie telefonicznej zgodził się umieszczenie Po przekazaniu dokumentów dziecka PCPR w Zakopanem przesłał do MOPR w Opolu pismo z dnia 19.11.2007 r., w którym informuje, że ze względu na dobro i bezpieczeństwo mieszkańców tego domu decyzja Dyrektora DPS w sprawie umieszczenia w DPS w Białce Tatrzańskiej jest negatywna;

- wobec tak dużych trudności związanych z wyszukaniem miejsca pobytu dla MOPR w Opolu skierował do wszystkich wydziałów polityki społecznej urzędów wojewódzkich w kraju pisemną prośbę o wskazanie odpowiedniego Domu. W odpowiedzi wpłynęło tylko jedno pismo z Wydziału Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 26.11.2007r., z którego wynika, że na terenie woj. zachodniopomorskiego funkcjonują tylko dwa domy tego typu, w których brak jest wolnych miejsc;

- ponadto 26.11.2007r. przeprowadzono rozmowę z Siostrą Dyrektorem DPS w Elku, która po uzyskaniu informacji zawartych w Postanowieniu Sądu również nie zgodziła się umieszczenie Dawida w tym domu;

- pismem z dnia 15.01.2008 r. Dyrektor Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży w Zdunach poinformował, iż wyraża zgodę na przyjęcie nieletniego do placówki, a datę przyjęcia wyznaczył na 18.01.2008 r. Od tego dnia nieletni przebywa w w/w placówce.

Z informacji przedłożonych przez MOPR w Opolu (znajdujących się w dokumentacji nieletniego) wynika, że wielokrotnie umieszczano dzieci niepełnosprawne intelektualnie w domach pomocy społecznej na terenie całego kraju. Wyżej opisane trudności pojawiły się po raz pierwszy. Wydaje się, że fakt, iż w aktach zawarte są informacje o wszczęciu postępowania celem ustalenia, czy chłopiec dopuścił się czynu karalnego, w postaci molestowania seksualnego nieletniego kolegi, stanowił podstawową przeszkodę w zrealizowaniu Postanowienia Sądu.

Nieletni przebywał w PID 5 miesięcy i 3 dni. Wszelkie informacje uzyskane z MOPR w Opolu, który był odpowiedzialny za wskazanie i umieszczenie w konkretnej placówce, świadczą, iż stanowiło to duży problem z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc, długi okres oczekiwania na miejsce i brak podstaw prawnych nakazujących przyjęcie nieletniego. DPS-y nie mają obowiązku przyjęcia wskazanego przez MOPR nieletniego i pomimo podejmowania wszelkich działań kolejne DPS-y z całego kraju odmawiają przyjęcia chłopca.

Przebywając tak długi okres czasu w PID, z uwagi na charakter tego typu placówek, nieletni nie posiadał opieki stosowanej do jego stanu zdrowia i rozwoju. Pomimo, że Postanowieniem Sądu nie został on uznany za sprawcę czynu, którego dotyczyło postępowanie i mimo zalecenia pobytu w ośrodku o charakterze opiekuńczo – wychowawczym ze wzmożoną opieką psychiczną i neurologiczną przebywał w placówce o charakterze karno – izolacyjnym, w której

nie miał możliwości otrzymania tak określonej opieki a dodatkowo narażony był na całkowitą izolację w pomieszczeniach zamkniętych i okratowanych oraz na kontakt z nieletnimi zdemoralizowanymi, którzy mogli być sprawcami czynów karalnych. Jak wynika z dokumentacji nieletniego długi pobyt w odosobnieniu spowodował niekorzystne zmiany jego stanu emocjonalnego takie jak smutek i apatia. Podczas pobytu w PID chłopiec nie realizował również obowiązku szkolnego.